

Her dönemin ayrı devrimciliği vardır

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 05 Ocak 2021 23:14 -

Devrimcilik diyorum, siz bunu sosyalistlik olarak da okuyabilirsiniz.

Çin’de Mao dönemini anlatan kitabı bitirdim. Burada Kültür Devrimi’nin uzun denilebilecek tarihi de yer alıyordu. İnsanlar ve olaylarla anlatılmış bir tarih... Yazan kişi politik bilim eğitimi gördüğü, Çince bildiği için kaynakları doğrudan çevirebiliyor.

Kültür Devrimi tarihiyle ilgili olarak şu tespit Türkçede ne yapılmıştır ve ne de bunu yapan bir yazar çevrilmiştir: Kültür Devrimi’nin Mao’nun politik büro ve merkez komitesi gibi partinin yönetim kurullarındaki rakiplerini tasfiye etmek için gündeme geldiği sıkça belirtilmiştir. Bu kurullarda Mao ve yandaşları azınlığa düşüyorlar ve Kültür Devrimi adı verilen süreçte de “partinin bürokratik yapısına karşı harekete geçmek,” gerçekte ise yönetim kademesinin değişmesini sağlamak önemli oluyor.

Bu aynı zamanda şu demektir ve başka sosyalist ülkede benzeri yoktur: insanların komünist parti yapısı dışında örgütlenebilmesi ve harekete geçebilmesi...

Çok sayıda sosyalist ülkede komünist parti yapısı dışında bir şey yapamazsınız, ne yaparsanız orada hayata geçirmeniz gerekir. Kültür Devrimi’nde harekete geçirilen gençlik ve bunlardan oluşan Kızıl Muhafızlar bu alışılmış uygulamanın dışındadır.

Ülke neredeyse iç savaşa sürüklenecek duruma gelince Mao politika değiştiriyor, saldırıyı yumuşatıyor ve ordunun müdahale etmesini sağlıyor. İktidardaki komünist partisi yapısının dağılmasa bile felce uğraması, değişik ve birbiriyle çatışan fraksiyonlara bölünmesi tehlikeliydi ve ancak merkezi bir güç –ordu- bunu önleyebilirdi.

Kültür Devrimi olarak adlandırılan çatışmalı sürecin tarihini burada kesip Mao’nun bu dönemde yaptığı bir tespite gelmek istiyorum. Mao’nun amaçlarından bir tanesi, parti yönetim kademelerindeki eski kuşağın sayısını azaltmaktı. Gerekçesi şuydu: bu insanlar Kızıl Ordu ile

Her dönemin ayrı devrimciliği vardır

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 05 Ocak 2021 23:14 -

---

birlikte yıllarca savaşmışlar ve devrimin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynamışlardı. Bu dönem geride kalmıştır; yeni dönem, sosyalizmin inşası insanlardan farklı bir politik perspektif ve yeni özellikler istemektedir. Bu insanların büyük bölümünün ise şanlı tarihlerini, anılarını anlatmaktan başka özelliği bulunmamaktadır. Toplumda saygı görmeleri normaldir ama yeni bir sürecin gerekliliklerini anlamamaktadırlar.

Bu çok rastlanan bir durumdur.

İnsanların artık eskidiklerini ve kendilerini yenileyemediklerini kabul etmeleri zordur.

Sovyet devrimini düşünün...

Lenin dahil bütün bir sosyalist kuşak Avrupa devrimi umuduyla yıllarca mücadele yürüttü. Rus devriminin Avrupa devrimini hızlandıracağını Lenin **İki Taktik**'ten başlayarak önemli bütün kitaplarında savundu. Ekim devrimi gerçekleşmeden önce de beklenti böyleydi ve bu beklenti 1920'ye kadar sürdü.

Almanya'da devrim teşebbüsü başarılı olamadı, Avusturya ve Macaristan'da da aynısı gerçekleşti. Rusya'da sosyalizm yalnız kalmıştı, yıllardır beklenen Avrupa devrimi gerçekleşmeyecekti.

Marksist teoride yeri olmayan farklı bir durum ortaya çıkmıştı. Üretim ilişkileri sosyalist idi ama üretici güçlerin gelişme düzeyi bunun oldukça gerisindeydi. Normalde hep tersi düşünülürdü: üretici güçlerin gelişme düzeyi geride kalan üretim ilişkilerini zorlardı. Tarihte ilk kez geride kalan üretici güçlerin ileri üretim ilişkilerine yetişmesi gündeme gelmişti.

Devrimin ardından SSCB kanlı bir iç savaş yaşar ve zamanın başlıca emperyalist gücü olan İngiltere gücü yettiği oranda bu savaşta Bolşeviklere karşı olan güçleri destekler. Bu savaş kazanılır ama yakın gelecekte yeni saldırı beklenmektedir. Emperyalizm SSCB'yi rahat bırakmayacaktır.

Her dönemin ayrı devrimciliği vardır

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 05 Ocak 2021 23:14 -

SSCB'deki hızlı sanayileşme politikasında “yakında bize saldıracaklar” tespiti önemli yer tutar. 1905'te Japonya'ya, 1917'de Almanya'ya karşı yaşanan yenilgi unutulmamıştır. Kahramanlık bir yere kadardır; güçlü bir ordu için gelişmiş silahları yapabilen güçlü sanayi gereklidir.

Devrim sürecinde önemli işler yapmış sosyalist kuşaktan yeni döneme ayak uydurabilenler oldu, uyduramayanlar oldu. Yeni dönemin gereklerini kavrayamayan ve sayıca da az olmayan bu kadrolar karşı yönde çalıştılar. İktidar alınıncaya ve iç savaş kazanılınca kadar canla başla mücadele etmiş bu insanların niyetlerinden kuşulanılmaz ama yeni dönemde yaptıkları objektif olarak karşı devrimcilikti. SSCB'nin hızla sanayileşmesini engelleyen her anlayış –niyet bu olmasa bile- emperyalizme hizmet demekti.

Kendisini yeni şartlara uyduramayan, eskiden içinde yetiştiği ortamı iktidar sonrasındaki yıllara da uzatmak isteyen sosyalist kuşak tasfiyeyle karşılaştı. Burada uygulanan yöntemler eleştirilebilir ama bu kuşağın tasfiyesinden başka yol da yoktu; ama şöyle ama böyle...

Çin'de Kültür Devrimi sırasında eski kuşaktan olan ve büyük mücadele vermiş insanlar tasfiye edilirken genellikle “parti düşmanı” olarak anılırdı. Sorumluluk mevkilerinden uzaklaştırılırlar ama fiziksel tasfiye genellikle uygulanmazdı.

Bizde devrim olmadı ama anılarını anlatmaktan başka özelliği bulunmayan; dünyanın, bölgenin ve ülkenin 40 yıl öncesine göre çok değiştiğini yeterince anlamayan, yeni dönemin gereklerine uygun değişim gösteremeyen insanlar fazlasıyla bulunuyor.

Olabilir, herkes dönemin gerektirdiği değişimi gerçekleştiremeyebilir.

Burada yanlış olan bu insanların bugün de devrimci olarak görülmesidir. Gerçekte ise devrimcilik eskide kalmış, araya uzun bir zaman dilimi girmiştir.

Bu konuda tanınmış örnek Nasuh Mitap'tır. Bu örneği **40 Yıl Sonra TDAS** kitabında da vermiştim (Bu kitap www.tdas1.blogspot.com adresinde bulunabilir).

Her dönemin ayrı devrimciliği vardır

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 05 Ocak 2021 23:14 -

Hapishaneden 1991'de çıkan Nasuh ölümüne kadar (2014) ya da 23 yıl boyunca devrimci faaliyette yer almadı.

Almayabilir, buna denilecek bir şey bulunmuyor. Kendine göre nedenleri de mutlaka vardır ama bu nedenler gerçeği değiştirmez.

Ailesinin mandırasını işletti, yöresinin vergi rekortmeni iyi bir vatandaş olarak Kırklareli valisinden plaket de aldı ve bu fotoğraf da Hürriyet gazetesinde yayınlandı.

Burada itiraz edilmesi gereken, Nasuh'un hayatının son 23 yılını –uzun bir zaman- nasıl geçirdiğini unutup, kendisini 1980 öncesindeki politik faaliyetiyle tanımlamaktır.

Bir arkadaştan öğrendiğime göre Nasuh ticaret faaliyetine örnek olarak Engels'i göstermiş ki, geçersiz bir örnektir. Engels fabrikatördü ve çok zengindi. Yıllarca Marx ve ailesinin geçimini sağladı. Engels olmasaydı Marx yıllarını **Kapital**'i ve diğer kitaplarını yazmaya ayıramazdı. Engels fabrikatör olmasına rağmen çok sayıda –bazıları Marx ile birlikte- kitap yazmasının yanı sıra politik faaliyete de aktif olarak katıldı.

Nasuh bunu yapmadı, sadece mandırasıyla ve ürünlerinin ticaretiyle uğraştı.

Kişi hapisten çıktıktan sonra aynı örgütte devam edebilir ya da başka örgüte geçebilir.

Sorun değildir.

Eskisi kadar aktif olabilir ya da daha geri düzeyde politik faaliyet yürütebilir.

Her dönemin ayrı devrimciliği vardır

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 05 Ocak 2021 23:14 -

Bu da sorun değildir.

Ağır hastalık geçirir, birkaç yıl ara verebilir.

Bu da sorun değildir.

Ama 20 yıldan fazla ara vermenin adı başkadır.

Burada devrimcilik bitmiştir.

“Kimsenin bilmediği işler yapıyorum” gibisinden çocukça şeyler de söylenmez herhalde. Herkes kimin nerede ve ne yaptığını büyük oranda yıllardan beri bilmektedir. Bu bilme tanınmış isimler için fazlasıyla geçerlidir.

Hayatının son 20 yılında devrimciliği bırakmış insanları eski mücadelelerinin yüzüsu hürmetine “devrimci” olarak görmek yanlıştır, dahası insanlara iyi örnek göstermemektir.

Çok kişi gerçek durumu biliyorsa, bu gerçeği farklı göstermeye çalışmanın anlamı nedir?

Devrimcilik teorik ve/veya pratik faaliyet demektir. Kişinin kendi anlayışı doğrultusunda ama devrim için faaliyet yapmasıdır. Kimisi az yapar, kimisi daha fazla yapar ama yapar.

Devrimcilikte belirleyici olan bu faaliyetin sürekliliğidir. Bu faaliyeti 20 yıl gibi uzun bir süre yapmadınız mı, devrimciliğiniz eskide kalmış demektir.

Adı Ahmet olur Ayşe olur, bu gerçek herkes için geçerlidir.

Her dönemin ayrı devrimciliği vardır

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 05 Ocak 2021 23:14 -

Ve bu gerçeği açık olarak kabullenmek gerekir...

Bir dönemin anılarıyla aradan yıllar geçtikten sonra devrimcilik yapılmaz.

O dönem çoktan bitti, başkası vardır ve bu yönde kendini değiştirebilip devam edebilenler vardır veya geçmişlerinin övgüsüyle yetinenler vardır.

Bunların ikisi birden devrimci olamaz.